

найпрогресивніша частина інтелігенції, становили і становлять, по суті, духовну еліту суспільства та створюють середовище виникнення нових ідей, створюють організаційні структури до яких приєднуються інші групи українського суспільства.

В.М. Світличний (Маріупольський державний гуманітарний університет)

Проблеми духовного росту українського суспільства

Сьогодні в Україні надзвичайно гостро постає проблема кризи духовності суспільства. Офіційна політика атеїзму у виховній роботі змінилася байдужістю. Це стосується освіти, культури, базових засад громадсько-виховної роботи держави. Концептуальні положення морально-етичного виховання замінюються універсалістськими, космополітичними та гедоністськими ідеями. Українське суспільство переживає стан інформаційної окупації під час інформаційної війни. Складні випадки переплетіння релігії та політики негативно позначаються на ставленні людей до релігійних переконань в цілому.

На конкретних прикладах можна пересвідчитись про цілеспрямовану роботу на заниження етичних та моральних стандартів, що свідчить про цілеспрямоване застосування по відношенню до населення держави інструментів політичної психології з різними стратегічними та тактичними цілями:

Зокрема, спотворена шкільна програма, що не передбачає фахового повноцінного ознайомлення дитини з основами християнської віри та культури прирікає мільони громадян на отримання хибних уявлень про християнство, вітчизняні культуру, історію, суспільне життя, що будуються на основі християнства, руйнує можливість осмисленого вибору життєвих орієнтирів.

Перекручення історії, приховування небажаних моментів, ідеалізація народного побуту минулих часів веде до нав'язування спотворених ідей про моральний кодекс українця (наприклад, століттями оспівувана культура споживання тютюну та алкоголю, ворожіння, забобонів).

Підтримка науковцями на всіх рівнях невинуваченої та антинаукової теорії виникнення життя на Землі накладає тавро на будь-які спроби офіційно закріпити раціональні дослідження та довести їх до широкого загалу.

Маніпуляція громадською свідомістю за допомогою ЗМІ поряд з іншими засобами впливу набула катастрофічних масштабів та несе розгубленість, та зневіру у широкі маси. Натомість не чиняться жодних серйозних перепон пропаганді насильства, розпусти ін. асоціальних та акультурних елементів, що дозволяє зробити висновок про неспроможність та небажання держави провадити власну незалежну культурну політику. Широке запровадження подвійних стандартів у політиці та безкарність порушників юридичних та етичних законів зменшує шанси на суспільну підтримку спроб реформ у інформаційному секторі, зменшує опірність суспільства від деструктивного впливу на свідомість.

Особливо слід відзначити тонкий механізм під виглядом боротьби з захворюванням на СНІД, що передбачає промоушен розпусти, взаємного недовір'я та страху та стимулює демографічний спад.

Використання технологій відвернення уваги громадськості від поточних проблем, застосовуване в усі часи на сьогодні звелося до дешевих, швидких та глобальних акцій, що не несуть тривалого корисного ефекту для учасників (порівняйте: масова участь у спортивних змаганнях серед робітників у 20-30 рр. в СРСР і пропозиція Ю.Єханурова скорочувати робочий день та обладнувати телевізорами робочі місця на підприємствах та установах на час проведення першого матчу Чемпіонату світу – 2006).

Таким чином сьогоднішня суспільно-політична ситуація, в якій проходить формування потребує термінового багатоаспектного впливу з боку усіх небайдужих кіл. Підкреслимо важливість активної громадської роботи в цьому намірі. Зараз від кожного вимагається робити свій внесок "по можливостям". Навернення на дорогу християнської віри – що і є справжньою сутністю поняття духовність – вбачається нами як єдина універсальна концепція

виховання особистості, що передбачатиме високу освідченість, ініціативність та відповідальність кожного.

Луценко С.М.

кафедра управління та педагогічного менеджменту Сумського ОШПО

Феномен толерантності та котолерантності вчителя суспільних дисциплін як запорука демократизації навчально-виховного процесу

На сучасному етапі інтеграції України до Європейського Союзу реальним стає рух держави до стандартів діючої демократії й цивілізованого, соціально орієнтованого господарства. В таких умовах чітких обрисів набуває спрямування української освіти на досягнення нею сучасного світового рівня, оновлення її структури та змісту, форм та методів навчання, примноження інтелектуального потенціалу України, збільшення внеску в розвиток економіки, науки, освіти, культури країни й добробуту народу. Зміни, які відбуваються в інформаційній, технологічній, економічній, соціальній, комунікативній та інших сферах, пов'язані з ними динамізм і різноманітність знання та інформації, підвищують значення освіти й потребують адекватної системи її організації. Сучасні загальноосвітні заклади повинні надати молодому поколінню опорні знання, уміння, навички, які необхідні для подальшої життєдіяльності в умовах швидких соціально – економічних змін, сформувати уміння самоорганізації, саморозвитку.

Протягом останнього десятиліття ХХ століття у викладанні суспільних дисциплін в школі відбулися значні зміни, пов'язані з переглядом мети, змісту, характеру, форм та методів навчання. Вони викликані загальною тенденцією гуманізації та демократизації країн Європи. Гуманізація та демократизація стає одним із вихідних принципів системи освіти. Під цими поняттями розуміється створення умов для формування кращих якостей і здібностей дитини та вчителя, зміна стосунків між учителем та